

The Narrative Analysis of Translations of Martyred Ebrahim Raisi's Speeches at Riyadh Summit in Light of Mona Baker's Theory

Sayede Zahra Mosavi *

Ph.D. Student in Arabic Language and Literature, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Hossein Mirzaeniya

Associate Professor, Department of Arabic Language and Literature, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Mohammad Rahimi
Khoigani

Assistant Professor, Department of Arabic Language and Literature, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Abstract

Translation, regarded as a medium, facilitates communication across many cultures and nations. It also functions as an intercultural phenomenon for governments and organizations to articulate the reality of the world. Throughout this journey, it is evident that translators are significant individuals who translate vocabulary and phrases and construct narratives in people's daily lives based on their

* Corresponding Author: zmosavi125@gmail.com

How to Cite: Mosavi, Z., Mirzaeniya, H., and Rahimi Khoigani, M. (2025). The Narrative Analysis of Translations of Martyred Ebrahim Raisi's Speeches at Riyadh Summit in Light of Mona Baker's Theory. *Translation Researches in the Arabic Language and Literature*, 14 (31), 261-296. doi: 10.22054/RCTALL.2025.81173.1748

ideas and established regulations. Mona Baker's narrative theory emphasizes the significant role of translators as key figures in global narratives. This study employs both descriptive and analytical methods to scrutinize the Arabic translations of speeches delivered by the slain Iranian President Ebrahim Raisi, as they appear in diverse news sources with varying ideologies. The study employs narrative theory, specifically focusing on "framing" tactics. The data analysis showed that "Narrative" and "Framing" are very important in both translating and reproducing the image of the original text. This is because the media twists speech using language to get their policy and ideology across. This research seeks to demonstrate that framing tools are interconnected and mutually dependent. Translators use techniques such as selective appropriation, causal emplotment, player repositioning, and temporal and spatial framing to structure and present a speech, thereby guiding the reader's understanding. The gathered data indicates that the tactics of selective appropriation and omission are more prevalent in the framing of speech translation.

Keywords: Narrative Theory, Translation, Mona Baker, Shahid Ebrahim Raisi, Riyadh Conference.

Introduction

Mona Baker is the inaugural individual to integrate narrative theory from the realm of social sciences with translation studies. In 2006, she sought to elucidate and analyze the conduct of translators as social activists in her work titled *Translation and Conflict: A Narrative Account*. Mona Baker posits that narratives depict reality and contribute to its creation and formation. Baker posits that translation transcends mere word conversion into another language; it involves the re-narration of events and characters in a different linguistic context (Baker, 2014: 159). By making framing the most important part of this theory, written translators and interpreters work with

publishers, editors, and other middle-men to change content, highlight certain parts of a story, or change the text and its context, which changes social reality (158). Baker identifies framing as the key narrative instrument by examining Erving Goffman's writings and the literature pertaining to constructivist social movements. Textual and meta-textual tools that can be used in framing include tone, typography, visual elements like color and imagery, and linguistic tools such as verbs, indicative terms, and descriptive phrases. Framing highlights four primary instruments for connecting narrative and text. Baker identifies the following tactics or strategies: temporal/spatial framing, selective exposure framing, framing through labeling, and altering the location of actors. According to Baker's view, the translator possesses the ability to alter the text to align with the interests of the government, organization, or media for which they are translating. This research seeks to analyze the framing of Ebrahim Raisi's address, the deceased president of Iran, delivered at the Arab-Islamic summit on February 11, 2023. Six Arab media outlets with varying ideological perspectives translated the speech. According to Baker's theory, the study will look at how close these translations were to the original text of the late Iranian president's speech. It will also look at how far they were from the original, revealing any changes or manipulations made to the main text. Baker's theory hasn't been used to look at many speech translations, so the speech of the martyred Ebrahim Raisi was chosen because of its diplomatic importance and the summit in Riyadh, Saudi Arabia, where presidents and leaders of Arab and Islamic countries talked about current events around the world, like the Gaza conflict. The examination of this speech offers an appropriate framework for understanding how various media convey a meta-narrative.

Literature Review

Since Mona Baker introduced the story theory in 2006, other scholars, including those from Iran, have examined and assessed it through practical investigations of political disputes and other contexts. In their 2021 article, "Renarration through Translation: The Case of Islam in Iran," Bolouri and Bolouri examine how translator Karim Keshavarz and commentator Mohammad Reza Hakimi employ paratextual elements, such as the introduction and explanatory notes, to reinterpret the events depicted in the primary text. In their 2021 article titled "Manipulation of Narratives in Translated Political Texts: The Reflection of Iran's Political News in the West-Supported Media," Mehdi Latifi, Shireh Jieni, and Mahmoud Afrooz concluded that narratives can subtly guide an uninformed audience toward a predetermined objective, with selective exposure being the most effective framing strategy.

Mona Rafat Eltantawi (2021) authored an article titled "Transcultural Journal of Humanities and Social Sciences," which exclusively examines the theoretical aspects of Baker's approach, elucidating Baker's theory, its methodologies, the concept of framing, its various types, and the challenges encountered by researchers pertaining to this theory.

Research Methodology

This research employs a descriptive-analytical methodology, narrative theory, and the concept of framing to examine the translation of Ebrahim Raisi's speech across six Arabic media outlets. These outlets include the Al-Alam news network, Al-Mayadeen network website, and Yemen Press website, which represent resistance axis media. In contrast, the CNN Arabic website, France 24 news website, and Al Arabiya Network website are positioned outside this axis. The study aims to elucidate the processes of framing and renarration facilitated

by translators' activism. The primary text of the martyred Raisi's speech and its Arabic translation were meticulously scrutinized multiple times. First, the original text and its translations were looked at separately. Then, the translated parts were put next to the original text to see how the discourse was framed in the Arabic versions. Information about the original texts, along with their translations and framing, was put into tables. The different types of framing were named after the techniques and strategies they were used with were explained.

Conclusion

The translation of political news, encompassing the remarks of government officials, undergoes selective examination, albeit lacking comprehensive information. The media adhere to a narrative structure. Translators and editors can elucidate the context of interpretation and emphasize the subjects presented in the primary text of the speech through selective exposure and the incorporation of patterns. They can additionally exclude some commendable or derogatory terms and phrases from the primary text and categorize them based on the politics and ideology of the target document. Subtle modifications in the translated text, arising from the spatial and chronological framing and positioning of the players, might enhance the goal narrative. The change from singular pronouns to third-person singular pronouns shows that the roles of the actors have changed. This changes the way readers interact with the events and characters in the target language. This study emphasized that framing strategies, such as plotting, repositioning characters, selective exposure, and labeling, are connected and overlap; the details of one can be used to describe the others without any problems. This overlap is significant in interpreting the discourse of the martyred Ebrahim Raisi. According to Baker's analytical model, the deletion pattern in selective exposure is the most common way to reframe speech text and make sure the reader is on

the same page with the translation. Baker's theory, with its diverse tools and textual as well as metatextual strategies, provides researchers the opportunity to analyze various translation texts. Furthermore, the tools of this theory remain subject to detailed analysis in new articles, as they continue to evolve.

پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی

دوره ۱۴، شماره ۳۱، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، ۲۶۱-۲۹۶

rctall.atu.ac.ir

DOI: [10.22054/rctall.2025.81173.1748](https://doi.org/10.22054/rctall.2025.81173.1748)

تحلیل روایی ترجمه سخنرانی شهید ابراهیم رئیسی در اجلاس ریاض بر مبنای نظریه مونا بیکر

سیده زهرا موسوی* دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

حسین میرزایی نیا دانشیار، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

محمد رحیمی خویگانی استادیار، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

ترجمه به عنوان یک ابزار رسانه‌ای عامل ارتباط بین ملت‌ها و یک پدیده بین‌فرهنگی توسط دولت‌ها و سازمان‌ها برای تعیین خط‌مشی و روایت‌سازی از واقعیت‌های جهان مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد. بدیهی است در این مأموریت، مترجمان عاملی اثرگذار هستند که تنها واژگان و عبارات را ترجمه نمی‌کنند، بلکه بر اساس باورهای خود و سیاست‌های تعیین شده به ساخت روایت‌ها در زندگی روزمره مردم کمک می‌کنند. نظریه جامعه‌شناختی روایت که برای نخستین بار توسط مونا بیکر مطرح شد، مترجمان را به عنوان عوامل تأثیرگذار در روایت‌سازی از اتفاقات جهان پیرامون معرفی می‌کند. این مقاله به روش توصیفی-تحلیلی تلاش دارد ترجمه‌های عربی سخنرانی شهید ابراهیم رئیسی در شش رسانه با ایدئولوژی‌های متفاوت را بر مبنای ابزارهای نظریه روایت به ویژه ابزار «قاب‌بندی» مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. پژوهش حاضر نشان می‌دهد چگونه مترجمان با استفاده از تصرف گزینشی، پیرنگ‌سازی علی، تغییر موقعیت نقش‌آفرینان و زمان و مکان‌بندی، یک سخنرانی را باز روایت می‌کنند؛ از این رو، پس از تحلیل داده‌ها مشخص شد که نقش «روایت» و «قاب‌بندی» در ترجمه و بازتولید تصویر متن مبدأ، بسیار حائز اهمیت است و رسانه‌ها برای قبولاندن باور خود در بازتاب یک سخنرانی، آن را با کمک ابزارهای متنی و پیرامنتی دستکاری و قاب‌بندی می‌کنند. از دیگر یافته‌های پژوهش این است که ابزارهای قاب‌بندی با یکدیگر هم‌پوشی دارند. علاوه بر این، نمونه‌هایی از تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده نشان می‌دهد تصرف گزینشی-الگوی حذف بیشترین بسامد را در قاب‌بندی یک ترجمه از سخنرانی دارا است.

کلیدواژه‌ها: نظریه روایت، ترجمه، عربی، مونا بیکر، شهید ابراهیم رئیسی، اجلاس ریاض.

* نویسنده مسئول: zmosavi125@gmail.com

۱. مقدمه

در رویکرد جامعه‌شناختی روایت که اساساً از مفهوم روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و ارتباطات گرفته شده است بر قدرت و عاملیت مترجمان تأکید می‌شود. بر پایه این رویکرد، مترجمان کتبی و شفاهی در جایگاه اجتماعی خود می‌توانند روایت‌های کوچک فردی را یا دستکاری کنند و از نو بسازند و یا آن‌ها را گسترش دهند و تبدیل به یک روایت کلان کنند. همانطور که سومرز و گیسون^۱ بیان می‌کنند: «روایت‌ها، داستان‌های عمومی و فردی هستند که انسان‌ها به آن باور دارند و خطاب به خود و جهان اطراف‌شان می‌گویند» (سومرز و گیسون، ۱۹۹۴: ۴۱).

مونا بیکر^۲ با الگوگیری از سومرز و گیسون اولین کسی است که نظریه روایت^۳ را از علوم اجتماعی محض وارد حوزه مطالعات ترجمه کرده است. او در سال ۲۰۰۶ در کتاب خود تحت عنوان «ترجمه و برخورد - تفسیر روایی» درصدد توضیح و تفسیر رفتار مترجمان به عنوان کنشگران اجتماعی برآمد. در دیدگاه مونا بیکر، روایت‌ها صرفاً نمایانگر واقعیت نیستند، بلکه در ایجاد واقعیت و شکل دادن به آن نیز نقش دارند (بیکر، ۲۰۱۴: ۱۵۹). مفهوم نظریه روایی از آنجا گرفته شده است که روایت‌ها به عنوان خط داستان قراردادی با ترتیب زمانی و منطقی ساخته می‌شوند و عناصر مشخصه یک روایت به طور منفک از هم ارزیابی نمی‌شوند و جدای از نگرش روایت‌گر نیستند (بیکر، ۲۰۱۴: ۱۵۸). به واقع نظریه مونا بیکر، خواننده یا شنونده را فرامی‌خواند تا انواع روایت‌ها چه شخصی، چه عمومی، چه تاریخی و علمی را به قضاوت بنشیند و در قبال صحت و سقم روایت‌هایی که بر زندگی انسان‌ها اثرگذار هستند، موضع بگیرد.

بیکر برای درک اینکه چطور متنی که تولید می‌شود به ساخت روایت‌ها در جامعه کمک می‌کند با کمک رویکرد جامعه‌شناختی روایت و ابزارهای تحلیلی، مدلی پویا و پیچیده ارائه می‌کند که با وجود شباهت‌هایی با بسیاری از نظریه‌های ترجمه مانند مکتب دستکاری، اما از ابزارهایی متفاوت بهره می‌جوید. به عبارت دیگر، بیکر رویکرد

1. Summers, M. and Gibson, G.

2. Bakar, M.

3. Narrative theory

جامعه‌شناختی روایت را با روش‌های تحلیل متن ترکیب می‌کند تا نقش مترجمان کتبی و شفاهی را در ساخت روایت‌ها توضیح دهد.

از منظر بیکر، مدل تحلیلی او در دو جنبه با دیگر الگوهای مطالعات ترجمه متمایز می‌شود؛ نخست اینکه مفهوم روایت برخلاف دیگر رویکردهای مطالعات ترجمه برای عموم مردم بسیار ملموس‌تر است و دوم اینکه برخلاف بحث‌های مطرح در مکتب بازنویسی و دستکاری در چنین مدلی پژوهشگر به دنبال مقایسه متن ترجمه شده با متن مبدأ یا شناسایی الگوها یا هنجارهای خاص حاکم بر ترجمه در زبان مقصد نیست، بلکه هدفش این است که ببیند در هر تعارض و مواجهه‌ای چه چیزی برجسته می‌شود و چه ابزارهای روایی در شناسایی این مواجهه کاربرد دارند (هاشمی میناباد، ۱۳۹۸: ۳۶).

بیکر در الگوی تحلیلی خود دو مفهوم اصلی را مطرح می‌کند؛ ابتدا انواع روایت و تقسیم‌بندی آن‌ها به فردی^۱، عمومی^۲، مفهومی^۳ (رشته‌ای) و فراروایت^۴ (روایت کلان) و دوم ویژگی‌های روایت که عبارتند از تصرف گزینشی^۵، ارتباط‌مندی^۶، زمان و مکان‌مندی^۷ و پیرنگ‌سازی علی^۸ (بیکر، ۲۰۱۴: ۱۶۶).

بیکر همچنین مفهوم قاب‌بندی^۹ را به عنوان مهم‌ترین ابزار روایت با نگاهی به آثار اروینگ گافمن^{۱۰} و ادبیات جنبش‌های اجتماعی بر ساخت‌گرا معرفی می‌کند (بیکر، ۲۰۰۶: الف: ۱۰۵).

قاب‌بندی به فعالیت کنشگرانه و عاملیت مترجم در ساخت روایت مربوط می‌شود. بیکر بر این باور است «مترجمان در هر ترجمه با انتخابی اخلاقی روبه‌رو هستند؛ آن‌ها یا باید ایدئولوژی‌های مطرح در روایت متن و گفتار مبدأ را بازآفرینی کنند یا باید از آن ایدئولوژی‌های متن یا گفتار فاصله بگیرند» (بیکر، ۲۰۰۶: ۱۰۵). بیکر براساس این ابزار

-
1. Personal narrative
 2. Public narrative
 3. Conceptual Narrative
 4. Meta-narrative
 5. Selective appropriation
 6. Relationality
 7. Temporal and spatial framing
 8. Causal emplotment
 9. Framing
 10. Goffman, E.

بررسی می‌کند مترجمان با همکاری ویراستاران و ناشران چگونه جنبه‌هایی از روایت‌های اصلی را تقویت یا تضعیف می‌کنند و در جهت پررنگ کردن برخی جنبه‌های روایت دست به مداخله و دستکاری در متن و فضای اطراف متن می‌زنند و در واقعیت اجتماعی روایت‌سازی می‌کنند. به واقع قاب‌بندی عاملیت قابل توجه و نقش تعیین‌کننده و پیچیده مترجمان را در اجتماع به رسمیت می‌شناسد (بیکر، ۲۰۱۴: ۱۵۹).

پژوهش حاضر می‌کوشد با تکیه بر نظریه بیکر چگونگی قاب‌بندی سخنان ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور شهید ایران را در اجلاس فوق‌العاده عربی و اسلامی در ۲۰ آبان ۱۴۰۲ برابر با ۱۱ فوریه ۲۰۲۳ که توسط ۶ رسانه عربی با ایدئولوژی‌ها و جهت‌گیری‌های متفاوت ترجمه شده است، بررسی و مشخص کند متون این رسانه‌ها چگونه به وسیله ابزارهای قاب‌بندی در نظریه روایت دستخوش دستکاری و قاب‌بندی می‌شوند.

از آنجا که تحلیل ترجمه سخنرانی‌ها براساس نظریه بیکر کمتر انجام شده است؛ بنابراین، سخنان شهید ابراهیم رئیسی از حیث اهمیت مطرح شدن در سطح روسای جمهور و رهبران کشورهای عربی و اسلامی و پرداختن به یک فراروایت جدید در جهان؛ یعنی جنگ غزه انتخاب شد. بررسی این سخنرانی بستری مناسب را برای نحوه روایت‌سازی رسانه‌های مختلف از یک فراروایت فراهم می‌سازد.

در مجموع، مطالعه حاضر با بررسی ترجمه‌های سخنرانی شهید رئیسی کوشیده به دو سؤال زیر پاسخ بگوید:

- براساس مدل تحلیلی بیکر ترجمه سخنرانی شهید رئیسی در رسانه‌های مختلف عرب‌زبان چگونه بازروایت شده است؟

- هم‌پوشانی و وابستگی راهبردهای قاب‌بندی به یکدیگر در ترجمه سخنرانی رئیسی در رسانه‌های عربی چگونه تجلی می‌یابد؟

۲. پیشینه پژوهش

پیشینه پژوهش حاضر در دو بخش مورد بررسی قرار گرفته است؛ پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه رسانه‌های عربی در ایران و دیگری بررسی الگوی نظریه روایت مونا بیکر در پژوهش‌های داخلی و خارجی که نشان داد بسیاری از پژوهشگران روی این نظریه کار

کرده و این نظریه را در تحلیل‌های عملی در حوزه مباحث تعارض‌های سیاسی و مباحث غیرسیاسی مورد ارزیابی قرار داده‌اند.

عیسی متقی‌زاده و سید علا نقی‌زاده (۱۳۹۶) در مقاله‌ای با عنوان «تأثیر مسائل ایدئولوژیک در کیفیت ترجمه اخبار عربی (بررسی موردی ترجمه خبر شبکه الجزیره در خبرگزاری فارس براساس الگوی جولیان هاوس^۱)» که به ارزیابی عملی یک متن خبری شبکه الجزیره و متن ترجمه شده آن در خبرگزاری فارس به عنوان رسانه‌هایی که سیاست‌های مخالف یکدیگر دارند، پرداخته و نشان می‌دهد فرآیند ترجمه علاوه بر تغییرات معمول مانند تغییر در سطح واژگانی و دستوری، ممکن است با تغییرات گفتمانی همراه باشد.

زینب قاسمی اصل (۱۳۹۶) در پایان‌نامه دکتری خود با عنوان «مطالعه زبان‌شناختی بازنمایی ایران در مطبوعات جهان عرب با تکیه بر رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی مطالعه موردی: روزنامه الشرق الاوسط، الحیاة، النهار، الاهرام، السیاسة» با استفاده از رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی شیوه‌های بازنمایی ایران را در مطبوعات عربی شناسایی و با روش علمی تبعیض و سوگیری موجود در آن‌ها را بررسی و ثابت می‌کند.

علی نجفی ایوانکی و محدثه حدادی (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان «همسنگی ترجمه رسانه‌های عربی از اصطلاحات نوین سیاسی - اجتماعی کشور (با تکیه بر الگوی ایویر^۲)» کوشیده‌اند ضمن شناسایی و استخراج آخرین و بااهمیت‌ترین اصطلاحات پرکاربرد در ادبیات سیاسی و اجتماعی ایران، عملکرد رسانه‌ها در ترجمه اصطلاحات یادشده را بر اساس الگوی ایویر بررسی و ارزیابی کنند.

مزدک بلوری و کاوه بلوری (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان «بازروایت از طریق ترجمه: مورد پژوهی کتاب اسلام در ایران» نوشته ایلپاپاولویچ پطورشفسکی^۳ سعی می‌کنند نشان دهند که مترجم کتاب (کریم کشاورز) و نویسنده توضیحات ترجمه فارسی کتاب

1. House, J.
2. Ivory, V.
3. Ilya Pavlovich Petrushevsky

(محمدرضا حکیمی) چگونه با به کارگیری عناصر پیرامنی نظیر مقدمه و توضیحات، رخدادهای شرح داده شده در اصل کتاب را بازروایت کرده‌اند.

مهدی لطیفی شیره‌جینی و محمود افروز (۱۴۰۰) نیز در مقاله‌ای تحت عنوان «دستکاری روایت در متون سیاسی ترجمه شده بازتاب اخبار سیاسی ایران در رسانه‌های غربی» به این نتیجه می‌رسند که روایت به ظریف‌ترین شکل ممکن می‌تواند مخاطب ناآگاه را به سمت هدف از پیش تعیین شده سوق دهد و از بین راهبردهای قاب‌بندی ابزار تصرف‌گزینشی بیشترین کاربرد را دارد.

مونا رأفت الطنطاوی (۲۰۲۱) مقاله‌ای تحت عنوان «الترجمة وإعادة سرد الأحداث قراءة في أعمال منى بيكر عن النظرية السردية» را به نگارش درآورده که این مقاله تنها بر مباحث نظری رویکرد بیکر تمرکز می‌کند و به توصیف نظریه بیکر، ابزارهای آن و مفهوم قاب‌بندی، انواع آن و چالش‌های فراروی پژوهشگران در خصوص این نظریه می‌پردازد. چانگ و لیجون^۱ (۲۰۲۲) در مقاله‌ای با عنوان «کاربست نظریه روایت در انتقال اخبار: مطالعه موردی اخبار سیاسی بین‌الملل در «مرجع اخبار»» به درگیری اخیر بین روسیه و اوکراین اشاره می‌کنند که بازتاب‌نگران‌کننده گسترده‌ای در میان رسانه‌ها و مردم داشته است.

نائل حجی و علی المنا (۲۰۲۲) در مقاله «بازقاب‌بندی متن روایات عربی درباره داعش از طریق ترجمه: ترجمه مموری^۲ به عنوان مطالعه موردی» به بررسی ترجمه‌های انگلیسی سرمقاله‌های عربی درباره داعش منتشر شده در سازمان یاد شده می‌پردازد- تا نشان دهد چطور ترجمه رسانه‌ای به قاب‌بندی مجدد جنگ داخلی کنونی در سوریه کمک کرده و علاوه بر این، روایت «تروریست‌های عرب و مسلمان» را تبلیغ می‌کند.

۳. روش پژوهش

این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی با تکیه بر نظریه روایت و مفهوم قاب‌بندی ترجمه سخنرانی ابراهیم رئیسی را در ۶ رسانه عرب‌زبان؛ یعنی وبگاه شبکه «العالم»، وبگاه شبکه «المیادین» و وبگاه «یمنی پرس»؛ به عنوان رسانه‌های محور مقاومت و در مقابل، وبگاه

1. Chang and Lijun

2. MEMRI (The Middle East Media Research Institute)

شبکه «سی ان ان عربی»، وبگاه خبری «فرانس ۲۴» و وبگاه شبکه «العریبه» به عنوان رسانه‌های خارج از این محور مورد تحلیل قرار می‌دهد تا فرآیند قاب‌بندی و بازروایت را به واسطه کنشگری مترجمان نشان دهد.

متن اصلی سخنرانی شهید رئیسی و ترجمه عربی آن چندین بار مورد بررسی دقیق قرار گرفت. ابتدا متن اصلی و ترجمه‌های آن به طور جداگانه بررسی شدند، سپس بخش‌های ترجمه شده با اصل متن با هم مقایسه شدند تا قاب‌بندی صورت گرفته در نسخه‌های عربی متن سخنرانی استخراج شود. اطلاعات مربوط به متون اصلی با ترجمه و قاب‌بندی متناظرش در جدول‌هایی قرار گرفتند و انواع قاب‌بندی پس از ارائه توصیفات مرتبط با هر کدام از تکنیک‌ها و راهبردها مشخص شدند.

۴. مبانی نظری پژوهش

۴-۱. نظریه روایت

از اواخر قرن نوزدهم «پدیده روایت» از انحصار داستان و ادبیات خارج شد و از مفهوم رایج خود؛ یعنی شیوه بیان و ابزار ارتباطی در زبان‌شناسی و ادبیات فاصله گرفت و وارد حوزه‌های مختلف علمی از جمله علوم اجتماعی شد. در علوم اجتماعی روایت به هر اتفاق و رویدادی که در زندگی عادی با آن سروکار داریم و هر چیزی اطلاق می‌شود که نقطه شروع، میانی یا پایانی داشته باشد (هاردینگ، ۲۰۱۲: ۲۸۶).

از دیدگاه بیکر، ترجمه، روایت را در پیوند با تعارض‌های موجود بین دولت‌ها، گروه‌ها و جناح‌های سیاسی-اجتماعی مورد بررسی قرار می‌دهد (لطیفی شیرجینی و افروز، ۱۴۰۰: ۱۳۸). بیکر می‌گوید: «ما در جایگاه مترجم در ساخت روایت و جهان اجتماعی نقش مهمی ایفا می‌کنیم» (بیکر، ۲۰۰۶: ۱۰۷). او از رهگذر این نظریه سعی می‌کند اثبات کند مترجم یک دریافت‌کننده منفعل و خنثی نیست و نمونه‌هایی را ذکر می‌کند که نشان می‌دهند قدرت‌های مختلف چطور برای اینکه به روایت‌های خودشان مشروعیت ببخشند از مترجمان بهره می‌جویند. همچنین مترجمان می‌توانند هر طور که بخواهند روایت‌ها را در سطحی گسترده انتقال دهند (بیکر، ۲۰۰۶: ۵۰-۲۸). به واقع تا

زمانی که مترجم مستقیماً به مداخله در روایتی دست نزنند، آن روایت در حد محدود یک روایت فردی باقی می‌ماند.

۴-۲. انواع روایت

بیکر با الگوگیری از رویکرد مارگارت سومرز و گلوریا گیسون در علوم اجتماعی روایت‌ها را به چهار دسته تقسیم می‌کند:

* روایت‌های فردی: روایت‌ها یا داستان‌های شخصی که دربارهٔ موقعیت خود در جهان و سرنوشت‌مان صحبت می‌کنیم. این روایت‌ها به زندگی ما معنا می‌بخشند. روایت‌های شخصی تحت تأثیر روایت‌های جمعی یا گروهی هستند و با این روایت‌ها محدود می‌شوند. در عین حال روایت‌های شخصی می‌توانند جهت تقابل با روایت‌های کلان انتشار یابند و آن‌ها را به چالش بکشند (بیکر، ۲۰۰۶ الف: ۲۸). به عبارت دیگر، وقتی روایتی فردی به بافت فرهنگی جدید انتقال می‌یابد، ممکن است با روایت جمعی جدید همسو نباشد و این موضوع یک نوع گسست بین دو روایت فردی و عمومی به وجود آورد.

* روایت‌های عمومی: داستان‌هایی که به وسیلهٔ نهادهای اجتماعی و نهادی بزرگ‌تر از فرد، مانند خانواده، نهاد مذهبی یا آموزشی، گروه‌های سیاسی یا فعال، رسانه‌ها و ملت، مطرح شده و در میان آن‌ها پخش می‌شوند؛ مثل حادثهٔ ۱۱ سپتامبر. در واقع نهادهای قدرت و دولت‌ها می‌توانند روایت‌های متفاوتی از یک رویداد را ارائه کنند (بیکر، ۲۰۰۵: ۵).

* روایت‌های مفهومی: روایت‌های مفهومی را می‌توان به طور گسترده‌تر به عنوان داستان‌ها و توضیحاتی که پژوهشگران ارائه می‌کنند، تعریف کرد؛ مانند انتخاب نظریهٔ طبیعی داروین (همان: ۶).

* فراروایت‌ها: بیکر معتقد است «فراروایت‌ها در حقیقت، روایت‌های عمومی پر قدرتی هستند که برای مدت زمان طولانی باقی می‌مانند و زندگی مردم در سراسر جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ مانند روایت عمومی جنگ علیه تروریسم» (بیکر، ۲۰۱۰: ۳۵۱).

۴-۳. ویژگی‌های روایت

۴-۳-۱. ارتباط‌مندی

رویدادها و شخصیت‌ها و دیگر اجزای روایت از قبیل آرایش و نحوه ارائه مطالب و جلوه‌های بصری باید در هماهنگی با هم باشند و به خودی خود معنادار نیستند، بلکه تنها در صورتی معنادار می‌شوند که بخشی از یک روایت کلان باشند. باید دید رویدادها در درون و بافت چه روایتی قرار می‌گیرند و با چه روایتی ارتباط دارند. به عنوان مثال، مفهوم «شهادت» به خودی خود معنا ندارد؛ بسته به اینکه بخشی از روایت جهاد اسلامی در دنیای معاصر باشد یا بخشی از روایت آزار و اذیت مسیحیان قبل از قرن اول بعد از میلاد معنا و مفهوم متفاوتی پیدا می‌کند (بیکر، ۲۰۱۰: ۳۵۳).

۴-۳-۲. زمان و مکان‌مندی

زمان و مکان‌مندی مستلزم آن است که در یک روایت توالی زمانی و مکانی وجود داشته باشد و یک روایت برای منطقی جلوه کردن از لحاظ زمانی و مکانی قاب‌بندی می‌شود (چانگ و لی، ۲۰۲۲: ۴۶). قاب‌بندی زمانی و مکانی به معنای این نیست که رویدادهای یک روایت با ترتیب اولیه و آنگونه که در بافت اصلی هستند، بیان شوند، بلکه به این معنا است که رویدادها در سلسله‌مراتبی قرار می‌گیرند و ترتیب قرار گرفتن آن‌ها دارای معنا است (برونر^۱، ۱۹۹۱: ۶۰). به عنوان مثال، در روایت اختلافات شیعه و سنی، این فرقه‌گرایی محصول جنگ‌های خاورمیانه به خصوص جنگ آمریکا است. بیکر می‌گوید: «قبل از سال ۲۰۰۳ هیچ‌کس از اختلاف شیعه و سنی سؤال نمی‌کرد، اما اکنون راجع به آن سخن به میان می‌آید و نشان از یک تنش فرقه‌ای رو به افزایش دارد» (بیکر، ۲۰۱۴: ۱۶۹).

۴-۳-۳. تصرف‌گزینشی

هر روایت برخی جنبه‌ها را در خود حفظ، برجسته و پررنگ می‌کند و برخی جنبه‌های دیگر را حذف یا کم‌رنگ‌تر می‌کند. به عبارت دیگر، دست به فیلترینگ رویدادها می‌زند (بلوری و بلوری، ۱۳۹۸: ۵۶). مترجم با کار بست این راهبرد به واسطه دو الگوی حذف

1. Bruner, J.

و اضافه کردن می‌تواند به طور مستقیم در متن دخالت کند (لطیفی شیرجینی و افروز، ۱۴۰۰: ۱۴).

۴-۳-۴. پیرنگ‌سازی علی

در هر روایت راوی رویدادها را به صورت تصادفی و بی‌طرفانه فهرست نمی‌کند، بلکه با استفاده از این ویژگی پیرنگ‌سازی علی روابط علت و معلولی بین عناصر روایت را مشخص می‌کند (بلوری و بلوری، ۱۳۹۸: ۵۶). در واقع پیرنگ‌سازی علی به آن معناست که دو فرد درباره مجموعه‌ای از رویدادها توافق نظر دارند، اما هر یک تفسیر کاملاً متفاوتی از آن‌ها ارائه می‌کنند (همان). به عنوان مثال، دولت‌ها در یک درگیری و مناقشه همه جزئیات آن رویداد و اتفاق را برای مردم بازگو نمی‌کنند، بلکه بنابر ارزش‌هایی که باور دارند بخش‌هایی از آن رویداد را حذف می‌کنند و بخش‌هایی را همسو با باورها و ایدئولوژی‌شان است، بازگو می‌کنند.

۵. روایت و قاب‌بندی

بیکر در مدل تحلیلی خود علاوه بر انواع روایت و ویژگی‌های آن، مؤلفه دیگری به نام قاب‌بندی را معرفی می‌کند. به باور او، قاب‌ها به صورت آگاهانه انتخاب می‌شوند و انتخاب‌های مترجم نقش حیاتی در القای موضع و چشم‌اندازی خاص به مخاطبان ایفا می‌کنند. مترجمان می‌توانند از جایگاه روایی نویسنده یا سخنگو فاصله بگیرند یا با آن احساس همدلی کنند (بیکر، ۲۰۰۶الف: ۱۰۵).

طبق نظر بیکر، مترجمان می‌توانند با کمک ویژگی‌های روایت نظیر زمان/ مکان‌مندی، تصرف‌گزینشی، برجسب‌گذاری، عناوین، جابه‌جا کردن موقعیت نقش‌آفرینان و پیرنگ‌سازی علی از هر منبع زبانی و فرازبانی به قاب‌بندی متنی مکتوب یا اظهارات شفاهی پردازند. به عبارت دیگر، می‌توان از ابزارهای متنی یا زبانی مانند تغییر زمان افعال، به‌کارگیری عبارات توصیفی یا اشاره‌ای، برجسب‌گذاری و... یا ابزارهای فرامتنی یا فرازبانی مانند تکیه صدا و نوع لحن، نحوه چاپ، طرح جلد کتاب تا ابزارهای بصری مانند تصویر و فیلم استفاده کرد (بیکر، ۲۰۰۶الف: ۱۰۶ نقل در بلوری و بلوری، ۱۳۹۸: ۶۱).

عنصر قاب‌بندی در این مدل تحلیلی به خوبی ارتباط تنگاتنگ و ویژگی‌های روایت و هم‌پوشانی آن‌ها با یکدیگر را نشان می‌دهد.

۶. پیکره پژوهش

در ادامه، کاربری ابزارهای قاب‌بندی با ارائه نمونه‌هایی از ۶ رسانه مورد بحث بیان می‌شود و انواع دیگر قاب‌بندی در متون رسانه‌ای معرفی، شناسایی و مورد مطالعه قرار می‌گیرند:

۱-۶. قاب‌بندی از طریق برچسب‌گذاری^۱

قاب‌بندی به واسطه برچسب‌گذاری کاربری‌های مختلف واژه‌ها، اصطلاحات، یا عبارات جهت تفاوت قائل شدن بین افراد، گروه‌ها و مکان‌ها را شامل می‌شود. برچسب‌گذاری اسم مکان‌ها و عناوین رقیب برای شناسایی یا اشاره به یک مؤلفه اساسی و عامل نقش‌آفرین در هر روایت است که زمینه‌ای تفسیری فراهم می‌کند که واکنش مخاطب به روایت مورد نظر را هدایت و محدود می‌سازد (نقل در سید کشمیری، ۱۳۹۳: ۱۴۰).

عبارت «الکیان الصهیونی» یا «رژیم صهیونیستی» یک عبارت مرسوم در گفتمان محور مقاومت برای اطلاق به اسرائیل است. مترجم وبگاه «یمنی پرس» با به کار بردن عبارت «الکیان الصهیونی» و تکرار آن در ترجمه سخنانی شهید رئیسی تلاش می‌کند همان روایت و باور جمهوری اسلامی ایران درباره رژیم جعلی صهیونیستی را در ترجمه حفظ کند و به روایت محور مقاومت وفادار بماند و این کار را از رهگذر قاب‌بندی از طریق برچسب‌گذاری انجام می‌دهد. این قاب‌بندی در راستای فراروایت جنگ غزه و مظلومیت فلسطین که سخنانی رئیسی بر آن متمرکز است، آگاهانه صورت می‌گیرد. همان‌طور که فرکلاف^۲ معتقد است «پیش از انتخاب عبارات و واژگان برابر در هر سطحی از سطوح زبانی باید از بافت اجتماعی و دانش زمینه‌ای مربوط به نویسنده و متن مبدأ مطلع شد تا مرحله تفسیر و برداشت قبل از ترجمه محقق شود و باز تولید اتفاق بیفتد (فرکلاف، ۲۰۰۱: ۹۵، نقل در آفاگل‌زاده و همکاران، ۱۳۸۹: ۴)

1. Labeling
2. Fairclough, N.

یمنی پرس

متن مقصد	متن مبدأ
<p>- وتابع قاتلا : دخلت أمريكا الحرب مباشرة. وتقف أمريكا خلف الكيان الصهيوني وتشجع هذا الكيان على ارتكاب جرائم ضد الفلسطينيين بحجة الدفاع عن النفس.</p> <p>- وأشار إلى أن الكيان الصهيوني الوليد غير الشرعي لأمريكا، مضيفا أن أمريكا شجعت هذا الكيان على قتل أهل غزة؛ لأن الآلة الحربية ووقودها هي من أمريكا، إذن كل الشرور هي من قبل أمريكا.</p> <p>- ووصف الرئيس الإيراني، الكيان الصهيوني بأنه فرعون الزمان الحالي.</p>	<p>- بی تردید، دولت آمریکا، آمر و شریک اصلی این جنایت است. اسرائیل فرزند نامشروع آمریکا است. این آمریکا است که حمایت از آن را به حیات مبارک هزاران کودک مظلوم فلسطینی ترجیح داده است.</p> <p>- امروز روز نبرد حق علیه باطل است. امروز رژیم جعلی اسرائیل، فرعونِ زمان است</p>

۶-۱-۱. عناوین

ویژگی عناوین در زیرمجموعه برجسب گذاری قرار می‌گیرد. عناوین، تولیدات متنی و بصری همچون رمان‌ها، کتاب‌های دانشگاهی، فیلم‌ها یا متون خبری، می‌توانند به شکل مؤثری در بازقاب‌بندی موضوع در ترجمه ایفای نقش کنند. عناوین به تأثیرات فرامتنی کمک می‌کنند و ویراستاران و مترجمان به منظور بازقاب‌بندی موضوع و برانگیختن واکنش‌های مدیریت شده از سوی خوانندگان آزادانه دست به تغییر عناوین می‌زنند (Genette, 1991: 265)؛ بنابراین، انتخاب عنوان یک خبر با جابه‌جایی ظریفی در خود متن همراه است که موقعیت روایی نگارنده متن مقصد را با عنوان جدید نشان دهد.

به‌عنوان نمونه وبگاه عربی فرانس ۲۴ با شیطنت این بخش از سخنان رئیسی را به عنوان تیتراژ انتخاب می‌کند «تسلیح الفلسطينيين؟!.. ماذا قال الرئيس الإيراني فی القمة العربية»؛ با دقت در تیتراژ انتخاب شده پی برده می‌شود مترجم یا ویراستار عامدانه قصد برجسته‌سازی جنبه‌ای از خشونت و برانگیختن احساسات علیه محور مقاومت را در سر داشته‌اند؛ از این رو، با انتخاب این تیتراژ و افزودن علامت سؤال و کوتیشن می‌خواستند مخاطب متعصب

عرب‌زبان را با روایت مدنظر خود؛ یعنی رد محور مقاومت و مرتبط دانستن آن با خشونت و جنگ طلبی همراه سازند.

شفر^۱ معتقد است «مهم‌ترین وظیفه مترجم متن سیاسی، مثبت جلوه دادن خود و منفی جلوه دادن دیگری چه به صورت آشکار و چه پنهان با استفاده از راهبردهای خاص ترجمه و بهره‌برداری از این متون و گفتارها با اهداف ایدئولوژیک است» (رایس و دیگران^۲، ۱۳۹۲: ۱۰۴، نقل در رحیمی خویگانی، ۱۴۰۲: ۳۶۸). عنوان انتخاب شده سخنرانی رئیسی نیز کاملاً هم‌راستا با ترجمه‌گزینی و ایدئولوژیک سخنان او از سوی این وبگاه انجام شده و به وضوح این سخنرانی را هم‌راستا با روایت و باور خود در قابی منفی به خواننده ارائه می‌کند.

۲-۶. قاب‌بندی از طریق تصرف گزینشی

با توجه به تعریف این مؤلفه در بخش تعریف ابزارهای روایت تنها به ذکر نمونه بسنده شد.

سی ان ان عربی

متن مقصد	متن مبدأ
قال الرئيس الإيراني، إبراهيم رئیسی فی كلمته خلال القمة العربية- الإسلامية فی الرياض، السبت، إن جمیع الحاضرين اجتمعوا هناك نیابة عن العالم الإسلامي "لإنقاذ الفلسطينيين".	امروز ما به نمایندگی از امت رسول‌الله (ص) گردهم آمدیم تا به فریاد «یا للمسلمین» که از حنجره مسلمانان مظلوم بلند است پاسخ دهیم. امروز رسول‌الله (ص) عزادار و داغدار فلسطین است «عزیز علیه ما عنتم حریص علیکم بالمومنین رؤوف رحیم». امروز نبی مکرم اسلام از امت خود چه انتظاری دارد؟ امروز امت اسلامی از سران و دولت‌های خود، چه می‌خواهد؟

سی ان ان عربی جاهایی که ابراهیم رئیسی از آیات قرآنی برای مصداق سخنانش استفاده می‌کند به تصرف گزینشی و الگوی حذف روی می‌آورد.

1. Schäffner, Ch.
2. Rice, K.

قابل ذکر است براساس تحلیل صورت گرفته هیچ‌یک از رسانه‌ها استناد ابراهیم رئیسی به آیات قرآنی را در ترجمه، مورد اشاره قرار نداده‌اند. حذف استنادات و شواهد قرآنی ذکر شده توسط رئیسی جنبه‌ای از روایت اصلی بوده که عامدانه حذف شده است.

یمنی پرس

متن مبدأ	متن مقصد
<p>- تأسیس این رژیم سفاک در دل جهان اسلام هدفی جز سیطره دول مستکبر غربی بر منطقه و از همه مهم‌تر: تضعیف و نابودی اسلام عزیز را دنبال نمی‌کرده است.</p> <p>- امروز روز نبرد حق علیه باطل است. امروز رژیم جعلی اسرائیل، فرعونِ زمان است.</p>	<p>- وقال رئیسی، إن الهدف من إقامة كيان الاحتلال في العالم الإسلامي هو تعزيز سيطرة الدول الظالمة والاستعمارية على المنطقة،</p> <p>- ووصف الرئيس الإيراني، الكيان الصهيوني بأنه فرعون الزمان الحالي.</p>

در این نمونه مشاهده می‌شود مترجم عبارت به کار رفته توسط رئیسی یعنی «دول مستکبر غربی» را «الدول الظالمة» ترجمه و واژه «غربی» را حذف می‌کند. احتمالاً مترجم یا با این تصور که «الدول الظالمة» نمایانگر کشورهای غربی است، نیازی به ترجمه واژه غربی برای توصیف کشورهای مستکبر نمی‌بیند؛ از این رو، با کمک ابزار تصرف‌گزینشی این واژه را حذف می‌کند در حالی که در متن اصلی سخنان رئیسی واژه «غربی» موجود است. یا در مثال دوم رئیسی از «رژیم جعلی اسرائیل» استفاده می‌کند در حالی که مترجم واژه «جعلی» را ترجمه نمی‌کند و الگوی حذف را به کار می‌بندد و تنها به «الکیان الصهيونی» اکتفا می‌کند و نشان می‌دهد واژه «جعلی» در روایت رسانه‌های عرب‌زبان جایی ندارد و آن‌ها تنها «اشغالگر بودن» آن را جزو روایت خود می‌دانند.

فرانس ۲۴

متن مبدأ	متن مقصد
<p>دولت‌های اسلامی باید ارتش رژیم متجاوز و اشغالگر را به عنوان یک سازمان تروریستی شناسایی کنند.</p>	<p>كما دعا الرئيس الإيراني من الرياض الدول الإسلامية إلى تصنيف الجيش الإسرائيلي "منظمة إرهابية" على خلفية عملياته المسلحة في قطاع غزة.</p>

در این نمونه ملاحظه می‌شود شهید رئیسی، ارتش اسرائیل را با عبارات «ارتش رژیم متجاوز و اشغالگر» توصیف می‌کند در حالی که در متن عربی این سخنان مترجم تنها به «الجيش الإسرائيلي» اکتفا و الگوی حذف در تصرف گزینشی اعمال می‌شود. الگوی حذف در بسیاری از رویکردهای مطالعات ترجمه و گفتمان سیاسی امری متداول است؛ به طوری که ژانه رنه لادمیرال^۱ معتقد است «می‌توان از ترجمه آن دسته از واژگان و عبارات در زبان مبدأ که در بافت زبانی مقصد قابل انتقال نیستند، صرف نظر کرد» (لادمیرال، ۱۹۹۴: ۲۰-۵۶، نقل در شادمان و اکبری‌زاده، ۱۴۰۳: ۱۶۸).

۳-۶. قاب‌بندی از طریق پیرنگ‌سازی علی

در هر روایت راوی عناصر داستان و رویدادها را طبق رابطه علت و معلولی فهرست می‌کند نه به صورت تصادفی و بی‌طرفانه.

با نگاهی به ترجمه سخنرانی رئیسی توسط فرانس ۲۴ دریافت می‌شود سخنان رئیسی کاملاً برش داده شده، گزینشی، براساس پیرنگ‌سازی خاص و تصرف گزینشی، انتخاب شده است و به صراحت اشاره‌ای به پیشنهاد ۱۰ بندی رئیسی نمی‌شود، بلکه به صورت گزینشی به بندهایی از آن اشاره می‌شود. بخشی که شهید رئیسی از رنج فلسطینی‌ها و جنایات اشغالگران صحبت می‌کند، حذف و در مقابل بخشی که از تحریم و تروریستی خواندن ارتش اشغالگر صحبت می‌کند برای ترجمه انتخاب می‌شود تا مخاطب آن‌گونه که این رسانه می‌خواهد ایران را در ذهن خود تصویرسازی کند.

فرانس ۲۴

متن مبدأ	متن مقصد
- قطع هرگونه ارتباط سیاسی و اقتصادی با رژیم صهیونیستی توسط کشورهای اسلامی. در این راستا، تحریم تجاری علیه رژیم صهیونیستی خصوصاً در حوزه انرژی باید در اولویت قرار گیرد. همچنین از جنبش‌های مردمی در تحریم کالاهای اسرائیلی حمایت و پشتیبانی شود.	- أشاد الرئيس الإيراني إبراهيم رئیسی اليوم السبت بحركة المقاومة الإسلامية (حماس) لخوضها حرباً ضد إسرائيل كما حث الدول الإسلامية على فرض عقوبات على إسرائيل.

1. Ladmiral, J.

ادامه

متن مبدأ	متن مقصد
- به همین دلیل ما دست و بازوی حماس قهرمان و همه گروه‌های شجاع مقاومت را که فخر جهان اسلام هستند، می‌بوسیم و بر ارادهٔ پولادین مردم مقاوم غزه درود می‌فرستیم.	- وقال رئيسي في كلمته أمام القمة الإسلامية العربية المشتركة غير العادية في الرياض "ليس هناك وسيلة أخرى سوى مقاومة إسرائيل، نحن نقبل أيدي حماس لمقاومة إسرائيل".
دولت‌های اسلامی باید ارتش رژیم متجاوز و اشغالگر را به عنوان یک سازمان تروریستی شناسایی کنند.	كما دعا الرئيس الإيراني من الرياض الدول الإسلامية إلى تصنيف الجيش الإسرائيلي "منظمة إرهابية" على خلفيته عملته المسلحة في قطاع غزة.
در صورت تداوم جنایات جنگی رژیم صهیونیستی و تداوم مدیریت آمریکایی در این جنگ نابرابر، کشورهای اسلامی با تسلیح مردم فلسطین، آن‌ها را در مبارزه با اشغالگر جنگ‌افروز، کمک نمایند.	ودعا رئيسي كذلك الدول الإسلامية، في خطاب أمام القادة العرب والمسلمين المجتمعين في الرياض، إلى "تسليح الفلسطينيين" في حال "استمرت الهجمات" في القطاع الفلسطيني المحاصر.

در واقع مترجم سعی می‌کند با استفاده از پیرنگ‌سازی علی و ویژگی زمان و مکان‌مندی جای قربانی و جلاد را تغییر دهد؛ یعنی بدون اشاره به جنایات اشغالگران تنها اظهارات شهید رئیسی دربارهٔ تحریم و تروریستی خواندن اسرائیل و مسلح کردن فلسطینی‌ها را ترجمه می‌کند تا موضع رئیسی را موضعی تند و خشونت‌طلبانه نشان دهد. ترجمهٔ فرانس ۲۴ مصداق سخن بیکر است که در کتابش می‌گوید: «اغلب اوقات، پیرنگ‌سازی علی صرفاً از طریق سلسله‌بندی و ترتیب‌گذاری رویدادها به صورت حلقهٔ علت و معلولی باعث روایت‌سازی می‌شود» (بیکر، ۲۰۰۶: ۶۷).

۶-۴. قاب‌بندی زمان و مکان‌مندی

ویژگی قاب‌بندی زمان و مکان‌مندی نشان می‌دهد مجموعهٔ رویدادها، روابط و عناصر اصلی تشکیل‌دهندهٔ روایت‌ها باید در یک بافت ردیفی و قاب‌بندی زمانی و مکانی ویژه و خاص قرار بگیرند تا برای خواننده نهایی قابل فهم باشند (بیکر، ۲۰۱۰: ۳۵، نقل در صایب، ۱۳۹۳: ۳۷). تمام روایت‌ها در زمان و مکان جای گرفته‌اند تا معنای خود را از آن زمان و

مکانی بگیرند که روایت می‌شوند؛ از این رو، بسیاری از سازمان‌های رسانه‌ای بر ترتیب زمانی و مکانی خاص رویدادها اصرار دارند تا با هنجارهای آن سازمان‌ها همخوانی داشته باشد.

العالم

متن مقصد	متن مبدأ
<p>واعرب "رئیس" عن تقديره للمملكة العربية السعودية التي تتولى الرئاسة الدورية الـ ۱۴ لقمّة دول منظمة التعاون الاسلامی، "لقاء استضافتها الاجتماع الاستثنائي في ظل المرحلة الحساسة الراهنة والتطورات والظروف الاقليمية الخطيرة بفعل الكيان الصهيوني وجرائمه داخل الاراضي المحتلة؛ مشيراً إلى أنّ "من شأن منظمة التعاون الإسلامي أداء دور صحيح يجسد معاني الوحدة والانسجام."</p>	<p>در ابتدا مایلیم از دولت عربستان سعودی به عنوان چهاردهمین رئیس سران سازمان همکاری اسلامی برای میزبانی و برگزاری این نشست مهم و مشترک سازمان همکاری اسلامی و اتحادیه عرب در این مقطع حساس از تحولات منطقه‌ای و شرایط خطیر کنونی، تشکر نمایم. همه مشکلات جهان اسلام در پرتو وحدت کلمه و انسجام قابل حل است. اتکال به خداوند و قدرت لایزال او و اعتماد به داشته‌های جهان اسلام، راه نجات امت اسلامی است؛ نه اعتماد به قدرت‌های سلطه‌گر. و این سازمان می‌تواند با نقش‌آفرینی صحیح، یکی از مظاهر وحدت و همگرایی امت اسلامی باشد.</p>
<p>كما حيّا الشعب الفلسطيني المقاوم، قائلاً اننا نقبل أيادي المقاومة في غزة -السلام على اطفال غزة المظلومين الشهداء الذين عرجوا وهم يتلون القران تحت انقاض بيوتهم المنكوبة بالقصف الصهيوني -السلام على اطفال غزة الذين ترجف اجسامهم خوفاً من الظلم والجور -السلام على ابنائى الاعزاء في غزة، انتم الذين برهنتم على صمودكم امام اعتي جيوش العالم</p>	<p>روسای محترم دولت‌های اسلامی آقای رئیس اجازه دهید سخنانم را با چند سلام به پایان رسانم: سلام بر کودکان مظلوم و شهید غزه سلام بر کودکانی که در کنار ویرانه‌های غزه به قرآن پناه آورده‌اند و آیات قرآن را تلاوت می‌کنند. سلام بر کودکانی که از وحشت ظلم بر خود می‌لرزند. سلام به فرزندان عزیزم در غزه.</p>

ادامه

متن مبدأ	متن مقصد
<p>سلام بر شما که امروز با ایستادگی در مقابل مجهزترین ارتش‌های دنیا و پست‌ترین افراد روی زمین، مقاومت را برای ما معنا کردید.</p>	<p>واخس الناس دناءة، بل وجسدتم^۱ المعنى الحقيقي للمقاومة والصمود. السلام عليكم ورحمة الله وبركاته.. القدس لنا و النصر لنا.</p>
<p>تشکیل یک دادگاه بین‌المللی برای تعقیب و مجازات سران جنایتکار صهیونیست و آمریکا با اولویت مقامات دست‌اندرکار در نسل‌کشی و جنایت علیه بشریت در جنگ اخیر. در صورت تداوم جنایات جنگی رژیم صهیونیستی و تداوم مدیریت آمریکایی در این جنگ نابرابر، کشورهای اسلامی با تسلیح مردم فلسطین، آنها را در مبارزه با اشغالگر جنگ‌افروز، کمک نمایند.</p>	<p>وفى السياق ايضا، طالب رئيس الجمهورية الاسلامية الايرانية، بتشكيل محكمة دولية لمقاضاة^۲ الصهاينة والأمريكيين الضالعين فى عمليات الابداء الجماعية والمجازر ضد الانسانية فى غزة؛ مصرحا "يجب على الدول الإسلامية تسليح الشعب الفلسطيني".</p>

با مقایسه ترجمه‌های رسانه‌هایی چون العالم که متعلق به جمهوری اسلامی ایران بوده و در محور مقاومت قرار می‌گیرد، ملاحظه می‌شود مترجم هم‌راستا با دیدگاه ایران در قبال مسئله فلسطین کاملاً به متن سخنان رئیسی متعهد و وفادار می‌ماند، اما به تفصیل به آن نمی‌پردازد، بلکه مهم‌ترین جنبه‌های روایت اصلی را طبق ابزارهای قاب‌بندی از طریق مکان‌مندی، تصرف‌گزینی - الگوی حذف و نیز پیرنگ‌سازی علی‌انتخاب می‌کند و دست به ترجمه آگاهانه می‌زند.

۱. السلام على ابنائى الاعزاء فى غزة، انتم الذين برهنتم على صمودكم امام اعنى جيوش العالم واخس الناس دناءة، بل وجسدتم المعنى الحقيقي للمقاومة والصمود. در متن اصلی واژه «جسدتم» در خبرگزاری ایرنا به اشتباه «جستدم» ترجمه شده که در متن پژوهش اصلاح شد.

۱. وفى السياق ايضا، طالب رئيس الجمهورية الاسلامية الايرانية، بتشكيل محكمة دولية لقاضاة الصهاينة والأمريكيين الضالعين فى عمليات الابداء الجماعية والمجازر ضد الانسانية فى غزة. در این جمله خبرگزاری ایرنا واژه «لمقاضاة» را «لقاضاة» ترجمه کرده که در پژوهش عبارت صحیح آن درج شده است.

مترجم براساس سه الگوی تصرف گزینشی، زمان و مکان‌مندی و پیرنگ‌سازی برخی جنبه‌ها و عناصر مهم سخنان رئیسی را انتخاب می‌کند و آن‌ها را در ترتیب زمانی و مکانی مشخص که مناسب روایت خود می‌داند، قرار می‌دهد و در نهایت یک روابط علی و معلولی بین این جنبه‌ها برقرار می‌سازد. به طور مثال، مترجم العالم تظاهرات‌ها در سراسر جهان در حمایت از فلسطین را به عنوان جنبه‌ای از روایت خود انتخاب می‌کند و در مکانی از روایت کلی خود از موضوع غزه قرار می‌دهد. سپس آن بخش از سخنان رئیسی درباره نقش منفی آمریکا و حمایت‌هایش از جنگ رژیم صهیونیستی در غزه را برجسته می‌سازد. مترجم العالم همچنین طبق الگوی پیرنگ‌سازی علی و زمان و مکان‌مندی اظهارات رئیسی درباره اهداف شوم اسرائیل در منطقه را پیرنگ می‌کند و اینکه اگر کشورهای مسلمان در این نشست تصمیم قاطعی نگیرند، موجب سرخوردگی مسلمانان خواهند شد. مترجم با استفاده از الگوی تصرف گزینشی با حذف اظهارات رئیسی درباره مسلح کردن مقاومت تنها به این بخش می‌پردازد که مقاومت تنها راه حل مناسب تقابل با صهیونیست‌ها است. مترجم همچنین طبق الگوی پیرنگ‌سازی علی متن اصلی و با رعایت الگوی مکان‌مندی وفاداری خود را به پایان سخنان رئیسی که به ساکنان غزه درود می‌فرستد، نشان می‌دهد و به ترجمه آن بخش می‌پردازد. با این اوصاف مشخص می‌شود که مترجم کاملاً درصدد مطرح کردن ارزش‌های مقاومت و تبیین نقش آمریکا در جنگ غزه و لزوم اتحاد و تصمیم قاطع مسلمانان است.

العریبه

متن مبدأ	متن مقصد
در متن اصلی وجود ندارد.	یذكر أن حماس شنت في السابع من أكتوبر هجوماً مباغتاً تسلل خلاله عناصرها إلى قواعد عسكرية إسرائيلية عبر السياج الفاصل، وهاجموا مستوطنات حدودية في غلاف غزة، أدى حسب حصيلة جديدة لإسرائيل إلى مقتل ۱۲۰۰ شخص وخطف ۲۳۹ رهينة.

در این بخش مترجم با اضافه کردن سابقه‌ای از حملات هفت اکتبر و عملیات طوفان الاقصی در آن واحد با استفاده از ویژگی هم‌پوشانی ابزارهای روایت نظیر تصرف گزینشی و الگوی اضافه، زمان و مکان‌مندی، پیرنگ‌سازی علی با آوردن این پاراگراف روایت مربوط به آمار تلفات صهیونیست‌ها در این جنگ و عملیات حماس را در ذهن مخاطب فعال می‌کند و به گونه‌ای که هیچ نشانی از مظلومیت فلسطینی‌ها نباشد متن را براساس باوری که در ذهن دارد، پیکربندی می‌کند. در حالی که سخنان رئیسی مملو از تأکید بر مظلومیت ملت فلسطین و ظلم اشغالگران در حق آن‌ها است.

۵-۶. قاب‌بندی از طریق تغییر موقعیت نقش‌آفرینان^۱ (تفسیرات متنی و

فرامتنی)

مونا بیکر اشاره می‌کند، موقعیت شرکت‌کنندگان می‌تواند با استفاده از مؤلفه‌های زمانی- مکانی و استفاده از عبارات توصیفی، تکنیک‌های زبانی نظیر گویش‌ها، اشارات در متن برای معرفی خود و دیگران تغییر کند (سید کشمیری، ۱۳۹۳: ۱۶۸). براساس این ویژگی است که مترجمان در برابر یک تصمیم اخلاقی قرار می‌گیرند و می‌توانند وفادار به متن اصلی باقی بمانند یا از آن فاصله گرفته و حتی آن را زیر سؤال ببرند (بلوری و بلوری، ۱۳۹۸: ۵۶). مقدمه‌ها، پیش‌گفتارها، پاورقی‌ها، واژه‌نامه‌های ضمیمه یک کتاب از جمله عوامل متعددی هستند که به کمک مترجم می‌آیند تا موقعیت خودشان، خوانندگان و دیگر نقش‌آفرینان را در زمان و مکان اجتماعی و سیاسی دوباره قاب‌بندی کنند (سید کشمیری، ۱۳۹۳: ۱۶۹).

مترجم سی‌ان‌ان یا سردبیر این شبکه با اضافه کردن «الکیان الصهیونی» در ترجمه که در داخل پرانتز قرار داده، خود را به عنوان یک عامل نقش‌آفرین معرفی می‌کند که در ارتباط با خواننده از رهگذر مدیریت فضا و اشارات در متن، موقعیت خود را تغییر می‌دهد و قاب جدیدی را در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند که بگوید سخنران از این عبارت استفاده می‌کند نه این رسانه، بدین سان از روایت متن اصلی فاصله می‌گیرد. مترجم همچنین با استفاده از الگوی اضافه کردن در تصرف گزینشی با افزودن عبارت «حسب قوله» در آخر

1. Framing through repositioning of participants

جمله ترجمه شد از رئیسی سعی می کند بار دیگر از روایت متن اصلی فاصله بگیرد؛ در واقع این الگوی قاب‌بندی با این انتخاب‌های پراکنده و ظریف به مترجم این اجازه را می‌دهد تا موقعیت عوامل نقش‌آفرین در روایت را دوباره قاب‌بندی کند.

سی ان ان عربی

متن مقصد	متن مبدأ
وأشار إبراهيم رئیسی إلى أن "الولايات المتحدة تفضل (الكيان الصهيوني) على آلاف الأطفال المضطهدين والأرواح البریئة"، حسب قوله.	اسرائیل فرزند نامشروع آمریکا است. این آمریکا است که حمایت از آن را به حیات مبارک هزاران کودک مظلوم فلسطینی ترجیح داده است.
قائلا إن واشنطن هي "الشريك الرئيسي في هذه الجرائم"	بی تردید، دولت آمریکا، آمر و شریک اصلی این جنایت است.

در نمونه دیگر، تغییر موقعیت نقش‌آفرینان در این رسانه ملاحظه می‌شود که مترجم در بخشی که می‌خواهد اظهارات شهید رئیسی را مبنی بر اینکه واشنگتن شریک اصلی جنایات اشغالگران است، ترجمه کند عبارت «الشريك الرئيسي في هذه الجرائم» را داخل کوتیشن قرار می‌دهد که به نوعی مجدداً با به کارگیری علائم نشانه‌گذاری درون متنی موقعیت خود را تغییر می‌دهد و بین روایت اصلی و روایت مقصد فاصله ایجاد می‌کند.

مترجم فرانس ۲۴ همچنین در ترجمه معرفی ارتش اسرائیل به عنوان سازمان تروریستی از علائم درون متنی و برخی نشانه‌گذاری‌ها نظیر استفاده از کوتیشن در عبارت «منظمة إرهابية» استفاده می‌کند تا به این ترتیب از متن سخنرانی رئیسی فاصله بگیرد و با اضافه کردن این علائم این موضوع را برجسته کند که روایت ایران در قبال اسرائیل خشونت‌طلبانه و غرض‌ورزانه است.

دیگر نمونه استفاده از الگوی درون متنی طبق ابزار تغییر موقعیت نقش‌آفرینان برای فاصله گرفتن از روایت متن اصلی در نوع تیتراژ این رسانه مشاهده می‌شود «تسلیح الفلسطينيين؟.. ماذا قال الرئيس الإيراني في القمة العربية» به طوری که در تیتراژ علائم کوتیشن، علامت سؤال و سه نقطه استفاده شده و در نهایت ادامه تیتراژ به صورت سؤال کلی و اینکه رئیس‌جمهور ایران در اجلاس سران چه گفت؟ تکمیل می‌شود. این نوع

تغییر و جابه‌جایی در جایگاه و موقعیت نقش آفرینان و انتخاب عنوان به منظور منفی جلوه دادن اظهارات رئیسی در نشست مهمی مثل اجلاس سران عربی و بزرگنمایی بحث مسلح ساختن فلسطینی‌ها است.

العربیه

متن مقصد	متن مبدأ
كذلك مضى قائلاً إن "أميركا دخلت الحرب في غزة لصالح إسرائيل"، مستطرداً: "أميركا ترسل يومياً الأسلحة إلى إسرائيل."	اقدام دیگر آمریکا، تسلیح و حمایت از رژیم صهیونیستی با انواع سلاح‌های کشنده و پرکردن ذخایر تسلیحاتی اسرائیل غاصب در کنار تامین میلیاردها دلار کمک به بودجه نظامی این رژیم است. هم ماشین جنگی رژیم صهیونیستی هم سوخت آن متعلق به آمریکایی‌ها است. ارسال محموله‌های سنگین سلاح به صورت روزانه در جریان است.
كما أودف أنه يجب العمل على إخراج القوات الإسرائيلية من غزة.	خروج فوری نظامی رژیم صهیونیستی از غزه. زمین و حکومت غزه متعلق به فلسطینیان و حاکمیت منتخب مردم فلسطین بوده و هست؛ نه گمارده‌هایی که تحت اشراف آمریکا و صهیونیسم عمل کنند.

شبکه العربیه برای حفظ ایدئولوژی پنهان خود در متن سعی می‌کند از منظر روایی خود به ترجمه سخنانی شهید رئیسی بپردازد. این شبکه از طریق گزیده‌ای مختصر از سخنان شهید رئیسی و استفاده از عباراتی درون متنی در قالب تغییر موقعیت نقش آفرینان موضعی میانه در قبال اسرائیل در پیش می‌گیرد؛ از این رو، براساس پیکربندی مکانی و پیرنگ‌سازی علی‌ابتدا از نقض حقوق فلسطینی‌ها سخن به میان می‌آورد و بعد بر فشار بر اسرائیل و آمریکا تأکید می‌کند و طبق مؤلفه تغییر موقعیت نقش آفرینان با تأکید بر شکستن محاصره و ورود کمک‌های بشردوستانه می‌کوشد قاب‌بندی منعطف‌تری از سخنان شهید رئیسی ارائه دهد. به عنوان نمونه، درحالی که شهید رئیسی مفصل درباره خروج اشغالگران از غزه

صحبت می کند بسیار کوتاه و خلاصه وار به این بخش اشاره می کند که این نیز مشترکاً می تواند جزو قاب بندی الگوی حذف، پیرنگ سازی علی و زمان و مکان مندی قرار بگیرد.

المیادین

متن مبدأ	متن مقصد
<p>- بی تردید، دولت آمریکا، آمر و شریک اصلی این جنایت است. همزمان، ناوگان جنگی آمریکا به منطقه اعزام شد و بدین ترتیب، ایالات متحده عملاً وارد جنگ به نفع اسرائیل شد. حمایت همه جانبه از رژیم صهیونیستی در شورای امنیت سازمان ملل و ممانعت از تصویب قطعنامه ای که جلوی نسل کشی فلسطینی ها در غزه را بگیرد خدمت دیگر آمریکا به متجاوزان بود که دست آن ها را برای جنایت جنگی بیش از هر زمان دیگر باز بگذارد.</p> <p>۱- اقدام دیگر آمریکا، تسلیح و حمایت از رژیم صهیونیستی با انواع سلاح های کشنده و پرکردن ذخایر تسلیحاتی اسرائیل غاصب در کنار تامین میلیاردها دلار کمک به بودجه نظامی این رژیم است.</p>	<p>- كما أكد الرئيس الإيراني أن "الولايات المتحدة هي الأمرة والمآمرة في هذه الحرب، وهي التي تشجع الكيان الصهيوني على إجرامه في غزة وهي دخلت الحرب إلى جانب إسرائيل، وتفتح لها المجال للبطش بسكان غزة، وترسل لها شحنات الأسلحة."</p> <p>- "الولايات المتحدة تشجع الكيان الصهيوني على إجرامه في غزة وهي دخلت الحرب إلى جانب إسرائيل"</p>
<p>همه مشکلات جهان اسلام در پرتو وحدت کلمه و انسجام قابل حل است.</p>	<p>- وأشار رئيسي في كلمته إلى أن "من شأن منظمة التعاون الإسلامي أداء دور صحيح يجسد معاني الوحدة والانسجام".</p>

در این نمونه از ترجمه ملاحظه می شود که مترجم آگاهانه و براساس ارتباط تنگاتنگ پیرنگ سازی علی، تصرف گزینشی و زمان و مکان مندی به ترجمه متن سخنان رئیسی اقدام کرده و کاملاً با روایت متن اصلی همسو است و سعی کرده بخش های مهم سخنان شهید رئیسی را برجسته کند و با تیتری که انتخاب کرده «رئیس: يجب تسليح الشعب الفلسطيني والمقاومة هي الحل الوحيد» بر محور مقاومت تأکید می کند و کاملاً عنوان انتخاب شده برای خبر با متن آن منطبق و همسو است. در اینجا نیز ملاحظه می شود المیادین

با تکرار دو جمله ترجمه شده رئیسی و اشارات درون متنی براساس راهبرد تغییر موقعیت از طریق تغییر درون متنی دست به قاب‌بندی برای تقویت اهداف مورد نظر زده تا ارزش‌ها و روایت مدنظر خود را در ذهن خواننده فعال کند.

نمونه دیگر، استفاده از ابزار تغییر موقعیت پیرامنتی در ترجمه المیادین و سابقه‌ای است که این شبکه لبنانی در پایان خبر می‌آورد. انتخاب این سابقه‌ها در پایان متن عربی جنبه تفسیری به روایت خبر می‌بخشند؛ به طوری که خواننده بعد از خواندن جنبه‌هایی از سخنان با نگاهی به این تاریخچه که در انتهای خبر آمده ارتباطی بین سخنان رئیسی و روایتی برقرار می‌کند که این رسانه قصد داشته در ذهن مخاطب تثبیت کند. سابقه اضافه شده همچنین می‌تواند ذیل ابزارهای دیگر قاب‌بندی؛ یعنی تصرف گزینشی - الگوی اضافه کردن یا مکان‌مندی یا پیرنگ‌سازی علی‌قرار گیرد.

المیادین

متن مقصد	متن مبدأ
يُذَكِّرُ أَنَّ "قمة عربية إسلامية استثنائية مشتركة" تُعقد في العاصمة السعودية، الرياض، اليوم السبت، بشأن ما تشهده "غزة والأراضي الفلسطينية من تطورات خطيرة وغير مسبوقة"	در متن اصلی وجود ندارد.

۷. بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش ضمن شرح مؤلفه‌های نظریه جامعه‌شناختی روایت، روش‌ها و ابزارهای مورد استفاده مترجمان رسانه‌ها در برگردان یک متن سخنرانی واحد نتایج زیر حاصل شد: - رسانه‌های حامی محور مقاومت و رسانه‌های مخالف آن نسبت به نوع قاب‌بندی سخنان ابراهیم رئیسی رویکرد متفاوتی داشته‌اند. این رویکرد هم در انتخاب عنوان و تیترو مربوط به سخنرانی ابراهیم رئیسی و هم در بازروایت متن نمود داشته است؛ به عنوان نمونه، رسانه هر دو محور مسلح ساختن فلسطینی‌ها را تیترو کرده‌اند، اما هر کدام آن را در قابی متفاوت و مطابق با روایت و باور رسانه خود قرار داده‌اند و برای این کار از ابزارهای متفاوت قاب‌بندی بهره جسته‌اند.

- انتخاب برچسب «رژیم صهیونیستی» پربسامدترین برچسب مورد استفاده از سوی رسانه‌های حامی مقاومت برای اسرائیل بوده است.

- رسانه‌های حامی محور مقاومت جنبه‌های بیشتری از روایات مطرح شده در متن اصلی سخنان رئیسی را بازتاب داده‌اند؛ در حالی که رسانه‌های مخالف محور مقاومت خلاصه‌وار تنها برخی جنبه‌های خاص مطابق با روایت خود را برگردان کرده‌اند که این با قاب‌بندی از الگوی تصرف‌گزینشی منطبق است. در این بین رسانه‌های *العربیة و فرانس* ۲۴ بیشترین حجم گزینش و الگوی حذف را داشته‌اند و در مقابل *المیادین و العالم* کمترین میزان از الگوی حذف را پیاده کرده‌اند.

- هر دو رسانه رقیب چه حامی محور مقاومت و چه مخالف این محور، استناد به آیات قرآنی توسط ابراهیم رئیسی را بازتاب نداده‌اند و در عین حال بخش مربوط به سلام و درود رئیسی به مردم غزه در انتهای سخنانش تنها از طریق وبگاه شبکه *العالم* بازتاب داده شده است و بقیه رسانه‌ها از آن بخش پرهیز کرده‌اند.

- رسانه‌ها در بازقاب‌بندی متن سخنان رئیسی تلاش کردند از ابزارهایی مثل تصرف‌گزینشی برای عنوان خبر، تغییر آغازه و پایانه آن‌ها، ترتیب و توالی اظهارات مطرح شده، تبدیل نقل قول مستقیم به نقل قول‌های غیرمستقیم، اضافه کردن عبارات توصیفی به متن مقصد استفاده کنند تا روایت و ارزش‌ها و باور خود را به مخاطب القا کنند.

- طبق بررسی مدل تحلیلی بیکر مشخص شد الگوی حذف در تصرف‌گزینشی بیشترین بسامد را در میان ابزارهای روایت در قاب‌بندی مجدد متن سخنرانی و هم مسیر کردن خواننده با مترجم ایفا می‌کند.

- نتایج این پژوهش نشان داد ابزارهای قاب‌بندی نظیر مکان و زمان‌مندی، پیرنگ‌سازی علی، تغییر موقعیت نقش آفرینان، تصرف‌گزینشی و برچسب‌گذاری کاملاً با هم در ارتباط بوده و هم‌پوشانی دارند و حتی توصیفات هر یک بر دیگری صدق می‌کند و در نقض ابزار دیگر نیست. این هم‌پوشانی و تلاقی نقش مهمی در بازروایت سخنرانی رئیسی ایفا کرد. به واقع این پژوهش ارتباط چهار مؤلفه اصلی روایت و قاب‌بندی را این‌گونه نشان داد که با اعمال تصرف‌گزینشی و انتخاب برخی عناصر رویداد و حذف برخی دیگر، آن‌ها با ترتیب زمانی و مکانی مشخص کنار هم چیده می‌شوند و در نتیجه این ترتیب زمانی و

مکانی روابط علی- معلولی می‌سازد و با تغییر ترتیب زمانی مکانی روایت ترتیب علی و معلولی یا پیرنگ‌سازی علی هم تغییر می‌کند.

- هرگونه الگوی حذف و اضافه در متن با تغییر موقعیت نقش آفرینان ارتباط مستقیمی دارد؛ زیرا اضافه کردن مقدمه‌ها و پیش‌گفتارها یا نظرات و سوابق یا اضافه کردن فیلم یا تصویر به متن به عنوان الگوی اضافه کردن تصرف‌گزینی و در عین حال تغییر موقعیت نقش آفرینان را فعال می‌کند.

به منظور آگاهی از میزان فراوانی ابزارهای قاب‌بندی در متون بررسی شده نمودار (۱) به صورت درصدی بیشترین و کمترین کاربرد این ابزارها را نشان می‌دهد.

نمودار ۱. فراوانی ابزارهای قاب‌بندی

تنوع ابزارهای نظریه‌بیکر و استراتژی‌های متنی و فرامتنی آن به پژوهشگران فرصت بررسی انواع متون ترجمه را می‌دهد و ابزارهای این نظریه به دلیل نوظهور بودن همچنان می‌توانند به صورت مفصل‌تری در قالب مقاله‌های جدید مورد تحلیل بیشتر قرار بگیرند.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Zahra Mosavi		https://orcid.org/0009-0008-3706-3511
Hossein Mirzaeniya		https://orcid.org/0009-0000-9803-2796
Mohammad Rahimi Khoigani		https://orcid.org/0000-0002-6908-4260

منابع

- آقاگل زاده، فردوس، ارجمندی، معصومه، گلغام، ارسلان و کرد زعفرانلو کامبوزیا، عالیہ. (۱۳۸۹). کارآمدی الگوی تحلیل گفتمان انتقادی فرکلاف در نقد و ارزیابی برابرها در متون ترجمه شده «خواهران» اثر جیمز جویس. *فصلنامه پژوهش‌های زبان و ادبیات تطبیقی*، ۱(۳)، ۲۴-۱. <https://www.magiran.com/p814537>
- بلوری، مزدک و بلوری، کاوه. (۱۴۰۰). بازروایت از طریق ترجمه: مورد پژوهی کتاب اسلام در ایران. *فصلنامه مطالعات زبان و ترجمه*، ۵۴(۴)، ۱۵۷-۱۷۹. <https://doi.org/10.22067/lts.v54i4.63486>
- بلوری، کاوه و بلوری، مزدک. (۱۳۹۸). نظریه روایت بیکر و ظرفیت‌های پژوهشی آن در مطالعات ترجمه. *دوفصلنامه پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی*، ۹(۴۵)، ۲۱-۴۵. https://rctall.atu.ac.ir/article_10741.html
- بلوری، مزدک. (۱۳۹۶). عاملیت مترجم در پانویس‌ها و یادداشت‌های مترجمان ادبی معاصر در ایران. *فصلنامه جستارهای زبانی*، ۸(۶)، ۱۹۱-۲۱۴. <http://lrr.modares.ac.ir/article-14-6415-fa.html>
- حسین زاده، مریم. (۱۳۹۶). بررسی روایت‌شناختی مقدمه مترجمان بر آثار داستانی ترجمه‌شده در ایران. *فصلنامه مطالعات زبان و ترجمه*، ۵۰(۴)، ۱۶۷-۱۴۰. [10.22067/lts.v50i4.67972](https://doi.org/10.22067/lts.v50i4.67972)
- سید کشمیری، سید احسان. (۱۳۹۳). ترجمه و برخورد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی. دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع). مشهد.
- شادمان، یسرا و اکبری‌زاده، فاطمه. (۱۴۰۳). ارزیابی ترجمه فارسی «موسم الهجرة الى الشمال» براساس الگوی ژان رنه لادمیرال. *دوفصلنامه پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی*، ۱۴(۳۰)، ۱۵۷-۱۸۲. <https://doi.org/10.22054/rctall.2023.70819.1655>
- رحیمی خویگانی، محمد. (۱۴۰۲). بررسی ترجمه فارسی سخنان وزیر قطر و نماینده عربستان سعودی در افتتاحیه دوره ۱۴۸ اتحادیه کشورهای عربی براساس مدل شفنز. *دوفصلنامه*

- پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی، ۱۳(۲۹)، ۳۵۵ -
<https://doi.org/10.22054/rctall.2024.76859.1706>
- قمی، پرینا و فرحزاد، فرزانه. (۱۴۰۰). بازقاب‌بندی روایت چند وجهی: مطالعه موردی دوبله بینا زبانی پویانمایی‌های پخش شده. از صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. *دوفصلنامه مطالعات زبان و ترجمه*، ۵۴(۴)، ۶۴-۱۰۱. <https://doi.org/10.22067/jlts.2021.61410.0>
- الطنطاوی، مونا رأفت. (۲۰۲۱). الترجمة و إعادة سرد الأحداث قراءة في أعمال منى بيكر عن النظرية السردية. *مجلة فرافهرنگی علوم انسانی و اجتماعی*، ۱(۲)، ۷۱-۸۲. [10.21608/TJHSS.2021.60032.1033](https://doi.org/10.21608/TJHSS.2021.60032.1033)
- لطیفی شیرجینی، مهدی و محمود، افروز. (۱۴۰۰). دستکاری روایت در متون سیاسی ترجمه شده: بازتاب اخبار سیاسی ایران در رسانه‌های غربی. *فصلنامه جستارهای سیاسی معاصر*، ۱۲(۱)، ۱۳۵-۱۵۵. [10.30465/cps.2020.32003.2541](https://doi.org/10.30465/cps.2020.32003.2541)
- محسنی، محمد جواد. (۱۳۹۱). جستاری در نظریه و روش تحلیل گفتمان فرکلاف. *مجلة معرفت فرهنگی و اجتماعی*، ۳(۳)، ۶۳-۸۶. <https://www.magiran.com/p1154933>

English References

- Allawzi, A., Al-Jabri, H., Ammari, D., and Ali, S. (2022). Translation as a political action: reframing 'the deal of the century' in the translations of the BBC. *Heliyon*, 8(2), e08856, 1-6.
- Baker, M. (2005). Narratives in and of Translation. *SKASE Journal of Translation and Interpretation*, 1(1), 4-13.
- _____. (2006a). *Translation and conflict: A narrative account*. London and New York: Routledge.
- _____. (2014). Translation as Re-narration. *In Translation: A multidisciplinary approach*. Palgrave Macmillan, London.
- _____. (2019). Narratives of terrorism and security: "accurate" translations, suspicious frames. *In Researching Translation in the Age of Technology and Global Conflict*, 151-173. Routledge.
- Bruner, J. (1991). The narrative construction of reality. *Critical inquiry*, 18(1), 1-21.
- Genette, Gérard. (1991) "Introduction to the Paratext." *New Literary History*, 22.2.261-72.

Harding, S. A. (2012). How do I apply narrative theory: Socio-narrative theory in translation. *Target*, 24(2), 286-309.

Translated References to English

- Al-Tantawi, M. (2021). Translation and retelling of events: A reading of Mona Baker's works on narrative theory. *Transcultural Journal of Humanities and Social Sciences*, 1(2), 71-82. [10.21608/TJHSS.2021.60032.1033](https://doi.org/10.21608/TJHSS.2021.60032.1033) [In Arabic]
- Bolouri, K., and Bolouri, M. (2019). Baker's Narrative Theory and its Research Potentials in Translation Studies. *Translation Researches in the Arabic Language and Literature*, 9(45), 45-72. https://rctall.atu.ac.ir/article_10741.html [In Persian]
- Bolouri, M., and Bolouri, K. (2022). Renarration through Translation: The Case of Islam in Iran. *Language and Translation Studies (LTS)*, 54(4), 157-179. <https://doi.org/10.22067/lts.v54i4.63486> [In Persian]
- Bolouri, M. (2017). Translators' Agency in Footnotes and Notes of Contemporary Iranian Literary Translators. *Language Related Research*, 8(6), 191-214. <http://lrr.modares.ac.ir/article-14-6415-fa.html> [In Persian]
- Latifi Shirhajini, M., and Afrooz, M. (1400). Manipulation of Narratives in Translated Political Texts: The Reflection of Iran's Political News in the West-supported Media. *Jostârhâ-ye Siyâsi-ye Mo'âser*, 12(1), 135-155. [10.30465/cps.2020.32003.2541](https://doi.org/10.30465/cps.2020.32003.2541) [In Persian]
- Mohseni, M. J. (2011). A research on Fairclough's theory and method of discourse analysis. *Cultural and social knowledge magazine*, 30(3), 63-86. <https://www.magiran.com/p1154933> [In Persian]
- Qomi, P., and Farhzad, F. (2022). Reframing Multimodal Narrative: A Case of Animated Films Dubbed for Islamic Republic of Iran Broadcasting. *Language and Translation Studies (LTS)*, 54(4), 63-100. <https://doi.org/10.22067/jlts.2021.61410.0> [In Persian]
- Seyyed Kashmiri, E. (2013). *Translation and encounter*. Dissertation of the Master's course in English translation. Faculty of Literature and Humanities. Imam Reza International University (AS). [In Persian]

- Shadman, Y., and Akbarizadeh, F. (2024). Evaluation Translation of the Novel "Mossem al-Hijrah Ela Al-Shamal" Based on the Ladmiral Teory. *Translation Researches in the Arabic Language and Literature*, 14(30), 165-190. <https://doi.org/10.22054/rctall.2023.70819.1655> [In Persian]
- Rahimi Khoigani, M. (1402). Analysis of the Persian Translation of the Speeches by the Qatari Minister and the Saudi Arabian Representative at the Opening of the 148th Session of the Arab League, Based on the Schäffner Model. *Translation Researches in the Arabic Language and Literature*, 13(29), 355-388. <https://doi.org/10.22054/rctall.2024.76859.1706> [In Persian]
- Hosseinzadeh, M. (2016). Narrative investigation of translators' introductions to fictional works translated in Iran. *Quarterly Journal of Language and Translation Studies (Faculty of Literature and Human Sciences)*, 50(4), 140-167. DOI: [10.22067/lts.v50i4.67972](https://doi.org/10.22067/lts.v50i4.67972). [In Persian]

استناد به این مقاله: موسوی، سیده زهرا، میرزایی‌نیا، حسین و رحیمی خویگانی، محمد. (۱۴۰۳). تحلیل روایی ترجمه سخنرانی شهید ابراهیم رئیسی در اجلاس ریاض بر مبنای نظریه مونا بیکر. *دوفصلنامه پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی*، ۱۴ (۳۱)، ۲۶۱-۲۹۶. doi: 10.22054/rctall.2025.81173.1748

Translation Researches in the Arabic Language and Literature is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.